

16.03.2018

FI.PLM.2018-1156
143/30.05.17/2017

RO/Kulmala - Warsta

Jakelun mukaisesti

YM lausuntopyyntö YM008:00/2015

Puolustusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta, laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Taustaa

Ympäristöministeriö on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta, laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi. Puolustusministeriö on pyytänyt asiassa edelleen Pääesikunnan lausuntoa, joka toimitetaan tämän lausunnon liitteenä.

Yhden luukun periaate toteutettaisiin menettelyjä yhteen sovittavalla oikeudellisella sääntelyllä ja sähköisen asiainnin kehittämällä. Selvityksessä ehdotetaan uuden lain säätämistä ympäristöllisten menettelyjen yhteen sovittamisesta. Yhden luukun malli rakentuisi kolmen ydin menettelyn (ympäristölupa, vesilupa ja maa-aineslupa) varaan. Jatkossakin olisi mahdollista hakea ympäristölliselle hankkeelle lupia myös erikseen ottaen huomioon hankkeen suunnittelun vaiheiden eriaikaisuus. Alueiden käytön suunnittelu, mukaan lukien kaavoitus jäisi yhden luukun menettelyn ulkopuolelle.

Lupamenettelyjen yhteensovittaminen toteutettaisiin sovittamalla samanaikaisesti viireille pantujen lupahakemusten käsittelyvaiheet ajallisesti yhteen. Yhteensovittamisesta säädettäisiin ehdotettavassa uudessa laissa. Yhteensovittamista koskevan lainsäädännön soveltamisala rajattaisiin ympäristöön vaikuttaville hankkeille pääosin ympäristöministeriön hallinnonalalla myönnettäviin lupiin. Ehdotuksen valmistelussa lähtökohtana on ollut säilyttää viranomaisten lupatoimivalta nykyisellään.

Lupa-asioiden käsittelyn yhteensovittamisen edellytyksenä olisi, että hankkeelle haetaan joko ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, vesilain mukaista lupaa tai maa-aineslain mukaista lupaa. Ainakin yhden näistä luvista tulisi sisältyä yhteen sovitettaviin menettelyihin. Niiden osalta toimivaltainen viranomainen hoitaisi myös yhteensovittamiseen liittyviä tehtäviä. Luvanhakija päättäisi, sovitetaanko lupahakemusten käsittelyä yhteen. Yhteensovittaminen voisi myös koskea vain osaa hankkeen edellyttämistä lupamenettelyistä. Valinta tehtäisiin siinä vaiheessa, kun lupahakemukset laitetään viireille. Yhteensovittaminen voitaisiin käsittelyn edetessä hakijan aloitteesta myös keskeyttää. Yhteensovittaminen ei koskisi mahdollista muutoksenhakuvaihetta.

Yhteensovittavana viranomaisena toimisi valtion lupa- ja valvontavirasto tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen riippuen siitä, kumpi viranomainen on toimivaltainen hankkeeseen liittyvässä ympäristö-, vesi- tai maa-ainesluvassa. Yhteensovittaminen voisi lisäksi koskea kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ja Tukesin lupia.

RO/Kulmala - Warsta

16 .03.2018

Lupahakemusten tultua vireille yhteensovittava viranomainen kokoaisi toimivaltaisilta viranomaisilta tiedot hakemusten mahdollisista täydennystarpeista ja pyytäisi ne kootusti hakijalta. Yhteensovittava viranomainen pyytäisi kootusti myös lausunnot lupahakemuksista. Se järjestäisi lupahakemuksista kuulemisen ja tiedottamisen sekä pyytäisi hakijalta kootusti selityksen saaduista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä. Yhteensovittava viranomainen huolehtisi menettelyn lopuksi lupapäätösten tiedoksiantamisesta sekä päätöksistä tiedottamisesta. Menettelyn sujuvan etenemisen varmistamiseksi yhteensovittava viranomainen asettaisi yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa määräaikoja eri menettelyvaiheille.

Valtion lupa- ja valvontavirastossa vireille tulevat lupahakemukset voitaisiin käsitellä yhdessä ja niissä voitaisiin antaa yhteinen päätös. Yhteiskäsittely koskisi hakemusta luonnonsuojelulain laji- tai luontotyyppisuojelusta poikkeamiseen ja samaan hankkeeseen liittyvää ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaista lupahakemusta. Luonnonsuojelulakiin, ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin ehdotetaan lisättäväksi yhteiskäsittelyä koskevat säännökset.

Puolustushallinnon näkemykset

Puolustushallinto suhtautuu yhdenluukun periaatteen toteuttamiseen lähtökohtaisesti positiivisesti. Hyvin toteutettuna uudistus voi vähentää päällekkäisten tai toisiaan sivuavien lupaselvitysten työmäärää sekä lausuntopyyntöjen lukumäärää. Nyt esitettyä muutosta voidaan pitää askeleena oikeaan suuntaan. Uudistus jättäisi kuitenkin erilliset lupajärjestelmät edelleen jäljelle eli ei siinä mielessä edistäisi lupamenettelyjen syvälistä integraatiota.

Puolustushallinnolla ei ole suuressa määrin sellaisia hankkeita, joissa nyt esitetty lupamenettelyjen yhteensovittaminen tulisi kyseeseen. Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta hakee keskitetysti puolustusvoimien toiminnassaan tarvitsemat ympäristöluvut ja Puolustushallinnon rakennuslaitos sellaiset luvat, joissa se on toiminnanharjoittajana. Joissain tilanteissa hankkeelle (esim. rakentamishanke) voidaan hakea ympäristöluvan lisäksi myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lupaa (rakennuslupa, toimenpidelupa, rakennuksen purkamislupa, maisematyölupa). Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien hakemisesta vastaa Senaatti-Kiinteistöt. Sellaisten hankkeiden määrä, joissa ympäristöluvan, vesitalousluvan tai maa-ainesluvan lisäksi tulisi hakea jotakin säännöksen 1-4 kohdissa tarkoitettua lupaa, on vähäinen.

Siltä osin kuin puolustushallinnossa on lain soveltamisalan piiriin kuuluvia hankkeita, haasteen muodostaa se, että eri lupien osalta hakijoina toimivat osin eri toimijat. Ehdotetun säännöksen sanamuoto "hankkeen edellyttämän..." mahdollistaneekin lupamenettelyyn yhteensovittamisen, vaikka luvan hakijoina olisikin useita eri tahoja, kunhan hanke on sama. Jotta lupamenettelyjen yhteensovittaminen voisi ylipäättään olla mahdollista, tulisi jo lupahakemukset valmistella samanaikaisesti, mikä edellyttäisi eri toimijoiden välistä tiivistä yhteistyötä.

Yhteen sovitettavien lupamenettelyjen piiriin kuuluisivat myös kemikaaliturvallisuuslain 23 §:n mukainen lupa vaarallisen kemikaalin laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin ja 58 §:n mukainen lupa räjähteiden valmistukseen ja varastointiin. Mainitut luvat voivat joissain tilanteissa tulla haettavaksi hankkeissa, jotka edellyttävä myös ympäristölupaa. **Puolustushallinnon osalta lupaviranomaisena kemikaaliturvallisuuslain mukaisten lupien osalta toimii pääesikunnan teknillinen tarkastus-**

16 .03.2018

RO/Kulmala - Warsta

osasto (PETEKNTAR-KOS). Ympäristölupamenettelyn ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisen lupamenettelyn yhteensovittaminen ei ole näin ollen käytännössä mahdollista eikä myöskään tarkoituksenmukaista, jos koordinoiva viranomainen on ympäristölupaviranomainen.

Muilta osin puolustusministeriö viittaa Pääesikunnan lausuntoon (liite 1), jossa on esitetty yksityiskohtaisempia huomioita hallituksen esitysluonnosta koskien.

Ylijohtaja

Raimo Jyväsjärvi

Yksikön johtaja

Matias Warsta

LIITE

Pääesikunnan lausunto

JAKELU

Ympäristöministeriö

TIEDOKSI

Pääesikunta